

सभाका अध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

महालक्ष्मी नगरपालिकाको यस सम्मानित सभामा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेट पेश गर्न पाँउदा अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्ती तथा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको लागि समय समयमा भएका राजनितिक आन्दोलमा जिवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्राद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरे अनुरूप स्थानीय सरकारको रुपमा यस नगरपालिकाले समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली को राष्ट्रिय लक्ष्यलाई साकार पार्न महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्दै आएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, संघीय तथा प्रदेश सरकारको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, महालक्ष्मी नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, आर्थिक तथा विनियोजन विधेयक, दीगो विकास लक्ष्य, कार्यपालिका तथा नगरसभा सदस्यहरुको सुझाव, विषयगत समिति तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा भएको छलफल र निर्णयहरुलाई मार्गदर्शनको रुपमा लिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष ०८०/८१ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

बजेटका उद्देश्यहरू:

- संस्थागत सबलीकरण मार्फत सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु
- पूर्वाधार विकास मार्फत विकासका सम्भावनालाई फराकिलो पार्नु
- गुणस्तरीय सामाजिक विकास/सुरक्षा र न्याय प्रत्याभुती गर्नु
- दिगो विकासका सिद्धान्तहरू अवलम्बन गर्दै लक्ष्यहरू हासिल गर्नु
- आन्तरिक श्रोतको अधिकतम परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नु
- सहभागितामूलक विकास मार्फत विकास निर्माणका कार्यमा गुणस्तरीयता कायम गर्नु ।
- कर प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै करका दायराहरू विस्तार गर्नु
- बजेट प्रणालीमा सुधार गरी सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्नु
- समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको राष्ट्रिय लक्ष्यलाई सार्थक तुल्याउनु

पूर्वाधारहरूको विकास, खानेपानी, पर्यटन, सामाजिक विकास,स्वास्थ्य, फोहरमैला व्यवस्थापन, सुशासन सहितको कार्यालय संचालन, विद्युतीय प्रणालीको प्रवर्द्धन लगायतका क्षेत्रहरू आगामी आर्थिक वर्ष ०८०/८१को बजेटका प्राथमिकता हुनेछन्।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष ०८०/८१ को क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

आर्थिक विकास:

१. सार्वजनिक र निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा लाँकुरी भन्ज्याङमा महालक्ष्मी पर्यटन महोत्सव आयोजना गर्न रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु।
२. नगरको आर्थिक तथा पर्यटकीय पूर्वाधारहरूको विकास गर्ने उद्देश्यका साथ वडा नं १० को लाँकुरी भन्ज्याङमा मनमोहन मेमोरियल पार्क निर्माणका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
३. सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहकार्य मार्फत विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न सहकारी क्षेत्रको समग्र विकासका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
४. कृषि तथा पशु सेवा तर्फ, विविधीकरण, व्यवसायीकरण र बजारीकरण सम्बन्धी विविध कार्यक्रमको लागि संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान बाहेक रु १ करोड २१ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु।
५. नगर भित्र स्वस्थकर मासु उपलब्धताका लागि मासु पसल सुधार कार्यक्रमको लागि रकम विनियोजन गरेको छु।
६. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र नगर प्रमुख युवा उद्यमशिलता कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जनाका लागि रु ९० लाख विनियोजन गरेको छु।

सामाजिक विकास:

७. नगरपालिकालाई आकर्षक शैक्षिक हबका रूपमा विकास गर्न शिक्षा क्षेत्र तर्फ रु ३ करोड ४८ लाख ७९ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. महिला तथा बालबालिका लगायतका लक्षित वर्गको क्षेत्रमा सम्बन्धित शाखा र वडाबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूका लागि १ करोड ३६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । विनियोजित बजेटबाट लक्षित वर्गको सशक्तीकरणमा टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु ।
९. स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी संवैधानिक हकको सुनिश्चितताका लागि नगरबासीको आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गरी विश्वसनीय र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले स्वास्थ्य तर्फ १ करोड ९० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । आगामी आ.व.मा नगर अस्पताल सञ्चालनका लागि ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१०. नगरपालिकामा खेलकुदको प्रवर्धन र विकासका लागि २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
११. साहित्य, कला, धर्म, संस्कृतिको उत्थान र विकासका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास:

- १२.नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि रु २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- १३.वडा नं १ मा बहुउद्देश्यीय भवन निर्माणका लागि रु ३ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- १४.महालक्ष्मी नगरपालिकामा सिटी हल बनाउन रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- १५.पूर्वाधार क्षेत्रलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखी नगरको समग्र पूर्वाधार विकासका लागि रु १ अरब १५ करोड ७६ लाख विनियोजन गरेको छु ।

वन वातावरण र विपद व्यवस्थापन

- १६.विपद् जोखिम न्यूनीकरण एवम् सम्भावित विपद् पछिको राहत, उद्धार र पुनर्स्थापनाका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषमा आवश्यक रकम थप गरेको छु ।
- १७.फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

संस्थागत क्षमता विकास र सुशासन

- १८.सुशासनका लागि सेवा प्रवाह व्यवस्थित र पारदर्शी हुन आवश्यक हुन्छ । सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सेवाग्राही सन्तुष्टी मापन, अन्तरनिकाय समन्वय लगायत कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१९. सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीताका लागि जनप्रतिनिधी र कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२०. कर्मचारीहरूलाई उत्प्रेरित तुल्याइ सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता हासिल गर्न कर्मचारी प्रोत्साहनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

२१. अब म माथिका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र श्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्दछु ।

२२. आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न रु २ अर्ब ७ करोड ३३ लाख ५७ हजार ५ सय ३० रुपैया ३३ पैसा विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजन मध्ये चालुतर्फ रु. ६३ करोड ७७ लाख १९ हजार ५ सय ३० रुपैया ३३ पैसा (कुल विनियोजनको ३० दशमलव ८३ प्रतिशत) , पुँजिगत तर्फ रु १ अर्ब ४२ करोड ९१ लाख ३८ हजार रुपैया (कुल विनियोजनको ६८ दशमलव ९३ प्रतिशत) रहेको छ र वित्तिय व्यवस्थापन तर्फ रु ५० लाख रुपैया (कुल विनियोजनको ० दशमलव २४ प्रतिशत) रहेको छ ।

२३. आगामी आर्थिक वर्षको खर्च व्यहोर्ने श्रोत मध्ये आन्तरिक आय तर्फ रु १६ करोड, राजश्व बाँडफाड मार्फत रु ३५ करोड, ६९ लाख ७ हजार ५ सय ३० रुपैया ३३पैसा संघीय सरकारको समानीकरण अनुदान रु १७ करोड १८ लाख, संघीय सरकार शसर्त अनुदान

चालु तर्फ रु २३ करोड ११ लाख, संघीय सरकार शसर्त अनुदान
पुर्जीगत तर्फ रु २ करोड ८५ लाख, संघीय सरकार विशेष अनुदान
पुँजीगत तर्फ रु २ करोड, संघीय सरकार समपुरक अनुदान पुर्जीगत
तर्फ रु १ करोड पचास लाख प्रदेश सरकारको समानीकरण अनुदान
रु १ करोड ८५ लाख ७७ हजार, प्रदेश सरकार शसर्त अनुदान
चालु तर्फ रु १ करोड ५५ लाख ९४ हजार प्रदेश सरकार शसर्त
अनुदान पुर्जीगत तर्फ रु ४५ लाख प्रदेश सरकार विशेष अनुदान
चालु तर्फ रु १ करोड प्रदेश सरकारको समपुरक अनुदान पुर्जीगत
तर्फ ४ करोड बाट व्यहोरिने अनुमान गरेको छु । आगामी आ.व.को
आय अनुमान र विनियोजनको विस्तृत विवरण रहेको अनुसुची २ र
संचित कोषबाट विनियोजन हुने अनुमानको खर्च शीर्षकगत र श्रोतगत
विवरणमा उल्लेख गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व परिचालन सम्बन्धी नीति तथा
कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

२४.नगरपालिका भित्रका सबै किसिमका आर्थिक क्रियाकलापहरूलाई
करको दायरामा ल्याईनेछ ।

२५.राजश्व प्रणालीलाई प्रविधीमैत्री,स्वचालित, पारदर्शी र करदाता मैत्री
बनाईनेछ ।

२६. कर प्रणालीलाई लगानी मैत्री बनाई उत्पादनशील उद्योग तथा व्यवसायहरूको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२७. कराधार संरक्षण र करको दायरा विस्तार मार्फत आन्तरिक आय अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२८. नागरिकको स्वेच्छिक कर सहभागितामा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२९. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको सामुहिक प्रयासमा आन्तरिक आय संकलन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्य सघन रूपमा अघि बढाइनेछ ।
३०. कर प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउँदै उत्प्रेरणात्मक कर प्रणाली प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
३१. करदाता सचेतना कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय

३२. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को यथार्थ खर्च, आर्थिक वर्ष २०७९/८० को संशोधित अनुमान र आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को अनुमानित आय-व्ययको विवरणहरू अनुसूचीमा उल्लेख गरेको छु। यस नगरपालिकाको चालु आ.व.को प्रगति विवरण यस साथ प्रस्तुत गरेको छु ।
३३. मैले प्रस्तुत गरेको बजेटको कार्यान्वयन बाट यस नगरपालिका क्षेत्रका नागरिकहरूको संविधान प्रदत्त मौलिक हक तथा अधिकार सुनिश्चित हुँदै जाने एवं सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता एवं गुणस्तर अभिवृद्धि हुने विश्वास लिएको छु। यो बजेटले यस नगर क्षेत्रको आर्थिक,

सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने विश्वास गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय

यो बजेट निर्माण कार्यमा मार्गदर्शन गर्नुहुने यस क्षेत्रका प्रतिनिधि सभाका माननीय सांसदज्यू, प्रदेश सभाका माननीय सदस्यज्यूहरू, आदरणीय नगर प्रमुखज्यू, वडाध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य, वडासदस्य तथा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी ज्यूहरू प्रति सुझाव र सल्लाहको लागि धन्यवाद दिन चाहन्छु । बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिएर साथ दिनुहुने नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमा आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । बजेटको सिद्धान्त तथा प्राथमिकता माथि छलफल गरी रचनात्मक सुझाव प्रदान गर्नुहुने नगरसभाका सदस्यहरूमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा नगरपालिकाको समग्र विकासमा निरन्तर टेवा पुर्याईरहनुहुने करदाताहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । महालक्ष्मी नगरपालिको समृद्धि मार्फत नगरवासीको खुसीको लागि आर्थिक, भौतिक, नैतिक, सबैखाले सहयोग समन्वय र सहकार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, दातृ निकायहरू, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरू, बुद्धिजीवि पत्रकार र आम नगरवासीहरूमा हृदयदेखि कृतज्ञता प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

लक्ष्मी महर्जन

नगर उपप्रमुख

२०८० असार ०९ गते